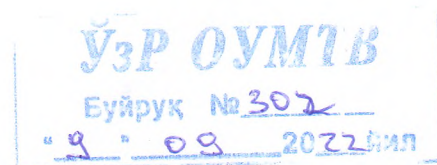

O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi
O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi

**60910200 – Davolash ishi bakalavriat ta’lim yo‘nalishining
malaka talablari**

Toshkent

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

Toshkent tibbiyot akademiyasi

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi Tibbiyot va farmatsevtika uzluksiz kasbiy ta'lim muassasalararo Muvofiqlashtiruvchi kengashning 202_ -yil «__»_____dagi ___ - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2022 yil «__»_____dagi ___ - sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy, o'rta va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil «29» 08 dagi 5 - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2022-yil «9» 09 dagi 302- sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi,

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy xujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	<i>60910200-Davolash ishi</i> bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi.....	4
1.1	Qo'llanish sohasi.....	4
1.1.1.	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi	4
1.2.1.	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2.	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining ob'ektlari.....	5
1.2.3.	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining turlari.....	5
1.2.4.	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarining kasbiy vazifalari.....	5
2.	<i>60910200-Davolash ishi</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar	6
2.1.	Umumiy kompetensiyalar	6
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar	7
	Bibliografik ma'lumotlar	8
	Kelishuv varag'i.....	10

1. 60910200 - Davolash ishi bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi

60910200 - Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati 6 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. 60910200 – Davolash ishi ta'lim yo'nalishi Malaka talabini qo'llanishi Tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'limining ushbu malaka talabi **60910200-Davolash ishi** ta'lim yo'nalishi bo'yicha oliy ma'lumotli bakalavrlar tayyorlash o'quv reja va modul dasturlarining o'zlashtirilishini amalga oshirishda O'zbekiston Respublikasi hududidagi barcha tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

– mazkur ta'lim yo'nalish bo'yicha fan, texnika va ijtimoiy soha yutuqlarini hisobga olgan holda o'quv reja va modul dasturlarini sifatli ishlab chiqish, samarali amalga oshirish va yangilash uchun mas'ul oliy ta'lim muassasalarining professor - o'qituvchilari;

– ta'lim yo'nalishining o'quv reja va modul dasturlarini o'zlashtirish bo'yicha o'quv-tarbiya faoliyatini samarali amalga oshiruvchi barcha xodimlari va talabalari;

– o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari);

– bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya va imtihon komissiyalari;

– tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim muassasasini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

– tibbiyot va farmatsevtika oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli Davlat organlari;

– ta'lim yo'nalishini ixtiyoriy tanlash huquqiga ega bo'lgan abituriyentlar va boshqa manfaatdorlar.

1.2. 60910200 - Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1. 60910200 - Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60910200 - Davolash ishi bakalavriat ta'lim yo'nalishi – fan va sog'liqni saqlash sohasiga tegishli yo'nalish bo'lib, sog'liqni saqlash tizimi muassasalarida, aholi o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish, tibbiy nufuzini oshirish, o'tkir va surunkali kasalliklarning kelib chiqishi va tarqalishini oldini olish, yuqumli kasalliklarni oldini olish doirasida epidemiya va pandemiyaga qarshi chora - tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish, kasalliklarni tashxislash va davolashning zamonaviy usullaridan keng foydalangan holda bemorlarning tibbiy

muammolari bo'yicha asosiy vazifalarni hal qilish, sog'liqni saqlash tizimining birlamchi bo'g'inida tibbiy-ijtimoiy vazifalarni bajarish bo'yicha kompleks masalalarni echishni o'z ichiga oladi.

1.2.2. 60910200 - Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari:

– sog'liqni saqlash tizimidagi jarayonlar, islohatlar, sog'liqni saqlash tizimiga tegishli qaror va farmonlar, buyruqlar, chora – tadbirlar, dasturlar, standartlar, innovatsion g'oya va loyihalar, ilmiy-tadqiqot ishlari, ilmiy maqolalar, tezislar, me'yoriy hujjatlar, ma'lumotnomalar, hisobotlar;

– tibbiyot asbob-uskunalari, simulyasion ta'lim texnologiyalari, simulyatr rabotlar va fantomlar, dori vositalari, muolajalar, resurslar, vositalar, usul va uslublar majmuasi;

– jamiyat, aholi, oila, bemorlar, tibbiy yordamga muhtoj qariyalar, kattalar va bolalar, ayollar va erkaklar;

– innovatsion va ilmiy-tadqiqot jarayoni.

1.2.3. 60910200 - Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

- tibbiy-profilaktik;
- tezkor va shoshilinch tibbiy yordam;
- tashxislash va davolash;
- rehabilitatsiya va dispanser nazorati;
- tibbiy-ijtimoiy;
- tashkiliy-boshqaruv;
- ilmiy-tadqiqot va innovatsion.

1.2.4. 60910200-Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari

60910200-Davolash ishi ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavr pedagogik qayta tayyorlashdan o'tgandan so'ng o'rta maxsus, kasb-hunar ta'lim muassasalarida tibbiyot sohasiga oid modullarni (fanlarni) o'qitishi hamda quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Tashkiliy-boshqaruv hamda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyatida:

-Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalari (tuman markaziy ko'ptarmoqli poliklinikalar, oilaviy poliklinika va oilaviy shifokor punktlari) bo'lim mudirlari, bosh vrachlari yordamchilari, tuman va shahar markaziy shifoxonalari bosh vrachlarining birinchi o'rinbosalarining yordamchilari;

-Shoshilinch tez tibbiy yordam ilmiy-amaliy markazi, sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi xizmati hamda ularning hududiy filiallari bosh vrach o'rinbosarlari yordamchilari;

- Shoshilinch tez tibbiy yordam ilmiy-amaliy markazi, sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi xizmati hamda ularning hududiy filiallari bosh vrach o'rinbosarlari yordamchilari;

- ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish;

- tashkilot va korxonalar faoliyatini strategik rivojlantirishda zamonaviy iqtisodiy bilimlarni qo'llash orqali boshqarish;
- tashkilot, korxonalar va ularning aloxida bo'linmalar tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish;
- sog'liqni saqlashda birlamchi bo'g'in ishini tashkil qilish va uni boshqarish;
- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;
- kasbga oid muammolar echimlarini amaliyotga tadbiiq etish, ishlab chiqarish jarayonida sifatni boshqarish;
- korxonalar tashkiliy-boshqaruv faoliyatida qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ishlab chiqishda hamda qarorlarni muqobil variantini tanlab olishni asoslashda ishtirok etish;
- zamonaviy axborot texnologiyalardan boshqaruvda foydalanish, ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;
- ishlab chiqarish jarayonlari va resurslaridan foydalanishni rejalashtirish, favqulodda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tahlil qilish.
- ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish korxonalariga investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlarini qo'llash, investitsiyon loyihalarni ishlab chiqish va boshqarish.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

- boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun tashkilotning tashqi va ichki muhiti omillari to'grisidagi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish; qaror qabul qilish, faoliyatni rejalashtirish va boshqarish uchun ma'lumot to'plash, tashkilotning ichki axborot tizimini yaratish va uning ishlashini boshqarish;
- tashkilotning ichki hujjat aylanishi tizimini ishlab chiqish va boshqarish, tashkilotlar faoliyatining turli ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlar bazasini yuritish;
- loyihalar samaradorligini baholash;
- axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;
- boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarda tarmoqlar va sohalarni zamonaviy boshqarish usullari bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirishda qatnashish;
- sog'liqni saqlash sohasining barcha bo'g'inlari sub'ektlarni zamonaviy boshqarish tizimini ta'minlashga bag'ishlangan mamlakatdagi va xorijiy davlatlardagi fan-texnika yutuqlari, maxsus adabiyotlar va boshqa ilmiy-texnik axborotlarni o'rganish va tizimlashtirish;
- tarmoqlar va sohalarni zamonaviy boshqarish tizimini ta'minlash borasidagi muammoli mavzular bo'yicha iqtisodiy axborotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish va tizimlash girish ishlarini amalga oshirish;
- internet tarmog'ida eng yangi ilmiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni

maqsadga yoʻnalgan holda qidirish va topish;

- ilmiy tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;
- tadqiqot natijalari va ishlanmalarni tatbiq etish.

2. 60910200 - Davolash ishi taʼlim yoʻnalishi boʻyicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qoʻyiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- keng dunyoqarashga, zamonaviy hamda tizimli bilimlarga ega boʻlishi;
- sogʻlom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati toʻgʻrisida ilmiy tassavvur hamda eʼtiqodga, oʻzini jismoniy chiniqtirish uquv va koʻnikmalariga ega boʻlishi lozim.
- gumanitar va ijtimoiy-iqtisodiy fanlar asoslarini, joriy davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olishi;
- maʼnaviy milliy va umuminsoniy qadriyatlar masalalari yuzasidan oʻz fikrini bayon qila olishi va ilmiy asoslay bilishi, milliy istiqlol gʻoyasiga asoslangan faol hayotiy nuqtai nazarga ega boʻlishi;
- tabiat va jamiyatda kechayotgan jarayon va hodisalar haqida yaxlit tasavvurga ega boʻlishi, tabiat va jamiyat rivojlanishi haqidagi bilimlarni egallashi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asoslarda hayotda va oʻz kasb faoliyatida foydalana bilishi;
- insonning boshqa insonga, jamiyatga va atrof muhitga munosabatini belgilovchi huquqiy hamda maʼnaviy mezonlarni bilishi, kasb faoliyatida ularni hisobga ola bilishi;
- axborot yigʻish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan boʻlishi, oʻz kasb faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olishi;
- tegishli bakalavriat yoʻnalishi boʻyicha raqobotbardosh umumkasbiy tayyorgarlikka ega boʻlishi;
- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, oʻz ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olishi lozim;
- taʼlim yoʻnalishi boʻyicha oliy maʼlumotli shaxslar egallashi lozim boʻlgan lavozimlarda mustaqil ishlashga;
- tegishli bakalavriat yoʻnalishi doirasida tanlangan mutaxassislik boʻyicha magistraturada oliy taʼlimni davom ettirishga;
- kadrlarni qayta tayyorlash va malaka oshirish tizimida qoʻshimcha kasb taʼlimi olish uchun tayyorlanadilar.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- kasbiy faoliyatida axloqiy va deontologik tamoyillarni amalga oshirishni bilish;
- tibbiy xujjatlarni yuritish qoidalarini bilish;
- kasbiy muammolarni hal etish uchun inson organizmidagi morfofunktsional, fiziologik holatlarni va patologik jarayonlarni baholashni bilish;

–tibbiy yordam ko‘rsatishda ko‘zda tutilgan tibbiy asbob-uskunalardan foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lish;

–bolalar va katta yoshdagi bemorlar salomatligini saqlash va mustahkamlashda, shu jumladan sog‘lom turmush tarzini shakllanirishda, kasalliklar paydo bo‘lishi va (yoki) tarqalishining oldini olishda, ularni erta tashhislashga, sabablari va sharoitlarini aniqlashga qaratilgan bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirish, ularning paydo bo‘lishi va rivojlanishi, shuningdek atrof-muhit omillarining bolalar va kattalar sog‘lig‘iga zararli ta‘sirini bartaraf etishga tayyor bo‘lish;

–profilaktik tibbiy ko‘riklarni o‘tkazish, tibbiy ko‘rikdan o‘tkazish, sog‘lom bolalar va kattalar surunkali kasalliklarga chalingan bemorlarni dispanser kuzatuvidan o‘tkazishga tayyor bo‘lish;

–epidemiya qarshi tadbirlarni o‘tkazish, radiatsiya holati yomolashgan, tabiiy ofatlar va boshqa favqulodda vaziyatlarda, o‘ta xavfli yuqumli kasalliklar markazlarida aholini himoya qilishni tashkil etish;

–bolalar va kattalar salomatligi ko‘rsatkichlari to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni to‘plash va tibbiy-statistik tahlil qilish uchun ijtimoiy va gigienik usullardan foydalanish;

–holatni aniqlash yoki kasallikning mavjudligi yoki yoqligini aniqlash uchun bemorlarning shikoyatlarini, anamnezidagi ma‘lumotlarni, tekshiruv natijalarini, laboratoriya, instrumental, patologik va boshqa tadqiqotlarni yig‘ish va tahlil qilish;

–bemorlarda Xalqaro statistik tasnifi (43-Jahon sog‘liqni saqlash assambleyasi tomonidan qabul qilingan, X- qayta ko‘rish, Jeneva, 1989) va tegishli sog‘liq muammolariga muvofiq asosiy patologik holatlarni, kasallik belgilarini, sindromlarini, nozologik shakllarini aniqlash;

–vaqtincha mehnatga layoqatsizlik tekshiruvini o‘tkazishda, tibbiy-ijtimoiy ekspertizani o‘tkazishda ishtirok etish, odamning biologik o‘limini aniqlash;

–turli nozologik shakllari bo‘lgan bemorlarni boshqarish taktikasini aniqlash;

–ambulatoriya sharoitida va kunduzgi statsionarda turli nozologik shakllari bo‘lgan bemorlarni boshqarish va davolash;

–to‘satdan o‘tkir kasalliklarga chalingan, bemorning hayotiga tahdid bilan birga kelmaydigan va shoshilinch tibbiy yordam talab etmaydigan surunkali kasalliklarning kuchaygan holatlarida birlamchi tibbiy yordam ko‘rsatish;

–shoshilinch tibbiy aralashuvni talab qiladigan sharoitda bo‘lgan bemorlarga shoshilinch tibbiy yordam ko‘rsatishda ishtirok etish;

–fiziologik homiladorlikni tug‘ruq jarayonini o‘tkazish;

–favqulodda vaziyatlarda tibbiy yordam ko‘rsatishda, shu jumladan tibbiy evakuatsiya qilishda ishtirok etish;

–tibbiy rehabilitatsiya va sanator-kurort davolanishga muhtoj bemorlarda tabiiy davolovchi omillar, dori-darmon, dorivor bo‘lmagan terapiya va boshqa usullardan foydalanish zarurligini aniqlash;

–bolalar va ularning ota-onalariga (qonuniy vakillariga), kattalarga sog‘liqni saqlashning asosiy gigienik tadbirlarini, sog‘liqni saqlash va mustahkamlashga, kasallikning oldini olishga hissa qo‘shadigan asosiy fiziologik ko‘rsatkichlarni o‘z-o‘zini boshqarish ko‘nikmalarini o‘rgatish;

- asosiy tibbiy–statistik ko‘rsatkichlardan foydalangan holda bemorlarga tibbiy xizmat ko‘rsatish sifatini baholashda ishtirok etish;
- tibbiy ma’lumotlarni tahlil qilish va ommaviy dalillarga asoslangan tibbiyotga asoslangan ravishda namoyish etish;
- ilmiy tadqiqotlarda ishtirok etish;
- fuqarolarning sog‘lig‘ini muhofaza qilishga qaratilgan yangi usul va uslublarni amalga oshirishda ishtirok etish.

Bibliografik ma’lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so‘zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta’lim yo‘nalishi, kasbiy faoliyat ob’ekti, kasbiy faoliyat soxasi, bakalavrning asosiy ta’lim dasturi (bakalavr dasturi), profil, o‘qib-o‘rganish natijalari, o‘quv sikli, tibbiy bilim, tibbiy yo‘nalishlar, sog‘liqni saqlash tizimi, klinika, laboratoriya, amaliy ko‘nikmalar, kasallik, davolash muassasalari, profilaktika, davolash usullari, diagnostika, etiologiya, patogenez, morfologiya, gistologiya, rentgenologiya, profilaktika, terapiya.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQILDI:

Toshkent tibbiyot akademiyasi

Rektor A.K. Shadmanov

2022 yil "1" 08

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni
rivojlantirish tadqiqotlari va ilg'or
texnologiyalarni tatbiq etish markazi

Toshkent pediatriya tibbiyot
instituti

Direktor Sh. Yakubov

2022 yil "2" 08

M.O'.

Rektor B.T. Daminov

2022 yil «8» 08

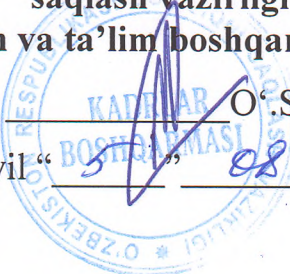
O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni
saqlash vazirligi
Fan va ta'lim boshqarmasi

Toshkent shahar sog'liqni saqlash
bosh boshqarmasi

Boshliq O.S. Ismailov

2022 yil "5" 08

M.O'.

Boshliq A.V. Alimov

2022 yil "8" 08

M.O'.

